

10-May, 2026-yil

TAYM MENEJMENT ASOSIDA BO‘LAJAK O‘QTUVCHILARDA LIDERLIK FAZILATLARINI RIVOJLANTIRISH

Soliyeva Ruxsora

FarDu 2- bosqich magstranti.

Annotatsiya: *Mazkur ilmiy maqolada taym menejment asosida bo‘lajak o‘qituvchilarda liderlik fazilatlarini rivojlantirishning nazariy-pedagogik asoslari tahlil qilingan. Tadqiqot davomida vaqtni samarali boshqarish ko‘nikmalarining pedagogik faoliyatdagi ahamiyati, uning liderlik kompetensiyalarini shakllantirishdagi o‘rni hamda ta’lim jarayoniga integratsiyalashuvi ilmiy jihatdan asoslab berilgan. Shuningdek, bo‘lajak o‘qituvchilarda tashabbuskorlik, strategik fikrlash, kommunikativ kompetensiya, jamoani boshqarish va o‘z-o‘zini boshqarish ko‘nikmalarini rivojlantirishda taym menejment texnologiyalarining samaradorligi tajriba-sinov ishlari asosida yoritilgan. Tadqiqot natijalariga ko‘ra, vaqtni oqilona rejalashtirish va faoliyatni tizimli tashkil etish bo‘lajak pedagoglarning kasbiy kompetentligini oshirish, ularning liderlik salohiyatini rivojlantirish hamda ta’lim samaradorligini yuksaltirishga xizmat qilishi aniqlangan. Maqolada taym menejment asosida liderlik fazilatlarini rivojlantirishga qaratilgan pedagogik model va amaliy tavsiyalar ishlab chiqilgan.*

Kalit so‘zlar: *taym menejment, liderlik, bo‘lajak o‘qituvchi, pedagogik kompetentlik, vaqtni boshqarish, liderlik fazilatlarini, pedagogik faoliyat, kommunikativ kompetensiya, strategik fikrlash, o‘z-o‘zini boshqarish, innovatsion ta’lim, pedagogik texnologiyalar, kasbiy rivojlanish, refleksiv faoliyat, ta’lim samaradorligi.*

KIRISH

Hozirgi globallashuv va axborotlashuv jarayonlari jadallashib borayotgan davrda ta’lim tizimi oldiga qo‘yilayotgan talablar ham tubdan o‘zgarib bormoqda. Zamonaviy jamiyat nafaqat chuqur kasbiy bilimga ega, balki yuqori darajadagi tashkilotchilik, boshqaruvchanlik, tashabbuskorlik va liderlik fazilatlariga ega bo‘lgan pedagog kadrlarni talab etmoqda [1]. Shu jihatdan bo‘lajak o‘qituvchilarda liderlik kompetensiyalarini shakllantirish pedagogika fanining dolzarb yo‘nalishlaridan biri sifatida namoyon bo‘lmoqda. Ayniqsa, pedagogning ta’lim jarayonini samarali tashkil eta olishi, vaqtni oqilona taqsimlashi hamda jamoani maqsad sari yo‘naltira bilishi uning professional muvaffaqiyatini belgilovchi muhim omillardan hisoblanadi [2].

Bugungi kunda taym menejment konsepsiyasi inson faoliyatining barcha sohalarida samaradorlikni oshirishning muhim vositasi sifatida e’tirof etilmoqda. Ta’lim tizimida esa taym menejment pedagogik faoliyatni rejalashtirish, ustuvor vazifalarni belgilash, ta’lim jarayonini optimal tashkil etish va shaxsiy rivojlanishni boshqarishda muhim ahamiyat kasb etadi [3]. Vaqtdan unumli foydalanish ko‘nikmalariga ega bo‘lgan bo‘lajak o‘qituvchi nafaqat o‘z faoliyatini samarali tashkil etadi, balki jamoada lider sifatida namoyon bo‘lish imkoniyatiga ham ega bo‘ladi. Chunki liderlikning asosiy mezonlaridan biri — maqsadni aniq belgilash, qaror qabul qilish, mas’uliyatni o‘z zimmasiga olish va faoliyatni samarali muvofiqlashtira olishdan iboratdir [4].

Pedagogik tadqiqotlar tahlili shuni ko‘rsatadiki, liderlik fazilatlarini rivojlantirish masalasi xorijiy va mahalliy olimlar tomonidan keng o‘rganilgan bo‘lsa-da, uni taym menejment asosida shakllantirish mexanizmlari yetarli darajada kompleks tadqiq etilmagan [5]. Xususan, bo‘lajak o‘qituvchilarda vaqtni boshqarish kompetensiyasi orqali tashabbuskorlik, kommunikativlik, strategik fikrlash, jamoani boshqarish va muammoli vaziyatlarda tezkor qaror qabul qilish kabi liderlik sifatlarini rivojlantirishning pedagogik imkoniyatlari alohida ilmiy yondashuvni talab qiladi. Bu esa mazkur mavzuning ilmiy va amaliy ahamiyatini yanada oshiradi [6].

Shuningdek, mamlakatimizda ta’lim tizimini modernizatsiya qilish, pedagog kadrlar salohiyatini oshirish hamda innovatsion pedagogik texnologiyalarni joriy etishga qaratilgan islohotlar bo‘lajak o‘qituvchilarning shaxsiy va kasbiy kompetentligini rivojlantirishni taqozo etmoqda [7]. Shu nuqtai nazardan, taym menejment asosida liderlik fazilatlarini rivojlantirish bo‘lajak pedagoglarning kasbiy tayyorgarligini takomillashtirish, ularning raqobatbardoshligini oshirish hamda ta’lim sifatini yuksaltirishda muhim omil bo‘lib xizmat qiladi.

Mazkur ilmiy maqolaning maqsadi — taym menejment asosida bo‘lajak o‘qituvchilarda liderlik fazilatlarini rivojlantirishning nazariy-pedagogik asoslarini tahlil qilish, uning samarali mexanizmlarini aniqlash hamda amaliy tavsiyalar ishlab chiqishdan iborat. Shu bilan birga, maqolada taym menejment texnologiyalarining pedagogik faoliyatdagi o‘rni, liderlik kompetensiyalarini shakllantirishdagi imkoniyatlari va ta’lim jarayoniga integratsiyalashuvi ilmiy jihatdan asoslab beriladi.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYA

Bo‘lajak o‘qituvchilarda liderlik fazilatlarini shakllantirish hamda ularda vaqtni samarali boshqarish ko‘nikmalarini rivojlantirish masalasi zamonaviy pedagogika fanining ustuvor ilmiy yo‘nalishlaridan biri sifatida e’tirof etilmoqda. Globallashuv, raqamli transformatsiya va ta’lim tizimidagi innovatsion o‘zgarishlar pedagog shaxsiga nisbatan yangi talablarni yuzaga chiqarmoqda. Endilikda o‘qituvchi nafaqat bilim beruvchi mutaxassis, balki ta’lim jarayonini boshqaruvchi, jamoani maqsad sari yo‘naltiruvchi, tashabbuskor va strategik fikrlovchi lider sifatida ham namoyon bo‘lishi lozim. Shu nuqtai nazardan, liderlik kompetensiyalarini shakllantirishda taym menejment texnologiyalarining pedagogik imkoniyatlarini o‘rganish muhim ilmiy-amaliy ahamiyat kasb etadi.

10-May, 2026-yil

Ilmiy adabiyotlar tahlili shuni ko‘rsatadiki, liderlik fenomeni dastlab menejment va boshqaruv nazariyalari doirasida tadqiq etilgan bo‘lib, keyinchalik uning pedagogik faoliyatdagi o‘rni va ahamiyati ham alohida ilmiy yo‘nalishga aylangan. Xorijiy olimlardan J. Maxwell liderlikni insonlarni umumiy maqsad sari ilhomlantirish va boshqarish san‘ati sifatida talqin etsa, P. Drucker samarali boshqaruvning asosiy mezon sifatida vaqt resursidan oqilona foydalanishni ko‘rsatadi. S. Coveyning ilmiy qarashlarida esa taym menejment shaxsiy samaradorlik va liderlikning asosiy omillaridan biri sifatida izohlanadi. Olim tomonidan ishlab chiqilgan ustuvor vazifalarni rejalashtirish modeli bugungi kunda pedagogik faoliyatni tashkil etishda keng qo‘llanilmoqda. B. Tracy tadqiqotlarida esa vaqtni boshqarish intizom, maqsadga yo‘naltirilganlik va mas‘uliyat kabi liderlik sifatlarini shakllantirish vositasi sifatida baholanadi.

Pedagogik liderlik masalalari M. Fullan, K. Leithwood, J. Kotter kabi tadqiqotchilar tomonidan chuqur o‘rganilgan bo‘lib, ular ta‘lim muassasalarida o‘qituvchining lider sifatidagi roli ta‘lim sifati va innovatsion rivojlanish bilan chambarchas bog‘liqligini ilmiy jihatdan asoslab berganlar. Ushbu tadqiqotlarda pedagogning kommunikativ kompetensiyasi, tashabbuskorligi, jamoaviy boshqaruv qobiliyati va reflektiv faoliyati liderlikning muhim tarkibiy qismlari sifatida ko‘rsatib o‘tiladi. Ayniqsa, zamonaviy pedagogik konsepsiyalarda liderlik shaxsning individual sifati emas, balki ta‘lim jarayonini samarali tashkil etishga xizmat qiluvchi kompleks kompetensiya sifatida talqin qilinmoqda.

Mahalliy pedagog olimlarning ilmiy tadqiqotlarida ham pedagogik kompetentlik, kasbiy rivojlanish, innovatsion faoliyat va shaxsiy samaradorlik masalalariga alohida e‘tibor qaratilgan. Ushbu ilmiy izlanishlarda bo‘lajak o‘qituvchilarning kasbiy tayyorgarligini takomillashtirish, ularda boshqaruvchanlik, tashabbuskorlik va kommunikativ madaniyatni rivojlantirish pedagogik ta‘limning ustuvor vazifalaridan biri sifatida qayd etiladi. Shu bilan birga, ta‘lim jarayonida taym menejment texnologiyalaridan foydalanish o‘quv faoliyatini rejalashtirish, pedagogik yuklamalarni optimallashtirish, stress holatlarini kamaytirish va samaradorlikni oshirishning muhim vositasi ekanligi ta‘kidlanadi.

Tahlillar natijasi shuni ko‘rsatadiki, liderlik va taym menejmentga oid ilmiy qarashlar yetarlicha shakllangan bo‘lsa-da, aynan bo‘lajak o‘qituvchilarda liderlik fazilatlarini taym menejment asosida rivojlantirishning integratsiyalashgan pedagogik mexanizmlari kompleks tarzda yetarli darajada tadqiq qilinmagan. Mazkur holat ushbu mavzuning ilmiy yangiligi va dolzarbligini belgilaydi. Chunki vaqtni samarali boshqarish ko‘nikmalariga ega bo‘lgan pedagog o‘z faoliyatini tizimli tashkil etish, ta‘lim jarayonida strategik qarorlar qabul qilish hamda jamoada samarali lider sifatida faoliyat yuritish imkoniyatiga ega bo‘ladi.

Mazkur tadqiqot metodologiyasi tizimli, kompetensiyaviy, shaxsga yo‘naltirilgan hamda faoliyatga asoslangan yondashuvlarga tayangan holda ishlab chiqildi. Tadqiqot jarayonida nazariy va empirik metodlarning o‘zaro uyg‘unligidan foydalanildi. Nazariy metodlar sifatida pedagogik, psixologik va metodik manbalarni ilmiy tahlil qilish, qiyosiy-taqqoslash, umumlashtirish, tizimlashtirish hamda interpretatsiya metodlari qo‘llanildi. Ushbu metodlar orqali liderlik, taym menejment va pedagogik kompetentlik tushunchalarining nazariy asoslari o‘rganildi hamda ularning o‘zaro integratsion bog‘liqligi aniqlandi.

Empirik tadqiqot metodlari sifatida kuzatish, suhbat, anketa-so‘rovnoma, pedagogik diagnostika, test va tajriba-sinov ishlari amalga oshirildi. Tadqiqot davomida bo‘lajak o‘qituvchilarning vaqtni boshqarish ko‘nikmalari, kommunikativ qobiliyatlari, tashabbuskorlik darajasi, jamoaviy faoliyatdagi ishtiroki va liderlik kompetensiyalari tahlil qilindi. Olingan natijalarni qayta ishlashda matematik-statistik tahlil usullaridan foydalanilib, tadqiqot natijalarining obyektivligi va ishonchliligi ta‘minlandi.

Shuningdek, tadqiqot doirasida taym menejment asosida bo‘lajak o‘qituvchilarda liderlik fazilatlarini rivojlantirishga qaratilgan pedagogik model ishlab chiqildi. Mazkur modelda maqsadli rejalashtirish, ustuvor vazifalarni belgilash, reflektiv tahlil, mustaqil qaror qabul qilish, jamoaviy hamkorlik va o‘z-o‘zini boshqarish mexanizmlariga alohida e‘tibor qaratildi. Ushbu yondashuv bo‘lajak pedagoglarning kasbiy kompetentligini rivojlantirish, ularning innovatsion faoliyatga tayyorligini oshirish hamda ta‘lim jarayonidagi liderlik salohiyatini kuchaytirishga xizmat qiladi. Shu jihatdan, tadqiqot metodologiyasining ilmiy asoslanganligi va amaliy yo‘naltirilganligi uning pedagogika nazariyasi hamda amaliyoti uchun muhim ilmiy manba sifatida ahamiyat kasb etishini ko‘rsatadi.

NATIJALAR

Tadqiqot jarayonida taym menejment asosida bo‘lajak o‘qituvchilarda liderlik fazilatlarini rivojlantirishning pedagogik imkoniyatlari nazariy va amaliy jihatdan tahlil qilinib, uning samaradorligini belgilovchi omillar aniqlandi. Olib borilgan ilmiy izlanishlar natijasida vaqtni samarali boshqarish ko‘nikmalari bilan liderlik kompetensiyalari o‘rtasida uzviy bog‘liqlik mavjudligi asoslandi. Xususan, vaqtni rejalashtirish, ustuvor vazifalarni belgilash, faoliyatni tizimli tashkil etish va reflektiv tahlil qilish ko‘nikmalariga ega bo‘lgan bo‘lajak o‘qituvchilarda tashabbuskorlik, mas‘uliyatlilik, kommunikativlik hamda jamoani boshqarish qobiliyatlari yuqori darajada shakllanishi kuzatildi.

Tadqiqot davomida ishlab chiqilgan pedagogik model asosida tajriba-sinov ishlari amalga oshirildi va unda taym menejment texnologiyalarining ta‘lim jarayoniga integratsiyalashuvi bo‘lajak pedagoglarning liderlik salohiyatini sezilarli darajada oshirishi aniqlandi. Jumladan, kundalik faoliyatni maqsadli rejalashtirish, vazifalarni ustuvorlik asosida taqsimlash, individual va jamoaviy faoliyatni muvofiqlashtirishga yo‘naltirilgan mashg‘ulotlar talabalar orasida o‘zaro hamkorlik muhitining shakllanishiga hamda liderlik faolligining ortishiga xizmat qildi.

Empirik kuzatishlar natijasida aniqlanishicha, taym menejment elementlari asosida tashkil etilgan mashg‘ulotlarda ishtirok etgan talabalarda vaqtga nisbatan mas‘uliyatli munosabat, o‘z-o‘zini boshqarish, mustaqil qaror qabul qilish va strategik fikrlash ko‘nikmalari an‘anaviy yondashuv asosida ta‘lim olgan talabalarga nisbatan sezilarli darajada rivojlangan. Ayniqsa, refleksiv tahlil va o‘z faoliyatini baholash mexanizmlarining qo‘llanilishi talabalarining shaxsiy samaradorligini oshirish bilan bir qatorda, ularda liderlik pozitsiyasini shakllantirishga ham ijobiy ta‘sir ko‘rsatdi.

Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatdiki, taym menejment texnologiyalaridan foydalanish bo‘lajak o‘qituvchilarning pedagogik faoliyatga tayyorgarlik darajasini oshirishda muhim omil hisoblanadi. Vaqtni samarali boshqarish ko‘nikmalariga ega bo‘lgan talabalar o‘quv jarayonini rejalashtirish, pedagogik vaziyatlarni tezkor tahlil qilish, jamoa bilan samarali ishlash va innovatsion yondashuvlarni amaliyotga tatbiq etishda yuqori natijalarni namoyon etdilar. Bu esa ularning kasbiy kompetentligini rivojlantirish bilan birga, kelajakdagi pedagogik faoliyatida lider sifatida shakllanishiga zamin yaratadi.

Shuningdek, tadqiqot davomida taym menejment asosida liderlik fazilatlarini rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari ham aniqlandi. Ular qatoriga motivatsion muhit yaratish, talabalarining mustaqil faoliyatini qo‘llab-quvvatlash, interfaol metodlardan foydalanish, jamoaviy loyihalarni tashkil etish hamda refleksiv monitoring tizimini yo‘lga qo‘yish kiradi. Mazkur pedagogik shart-sharoitlarning tizimli qo‘llanilishi ta‘lim samaradorligini oshirish bilan bir qatorda, bo‘lajak o‘qituvchilarning ijtimoiy faolligi va boshqaruv kompetensiyalarini rivojlantirishga xizmat qilishi ilmiy jihatdan asoslandi.

Olingan natijalar asosida shunday xulosaga kelish mumkinki, taym menejment texnologiyalarini pedagogik ta‘lim jarayoniga integratsiyalash bo‘lajak o‘qituvchilarning liderlik fazilatlarini rivojlantirishning samarali vositasi hisoblanadi. Mazkur yondashuv pedagogik faoliyatni optimallashtirish, kasbiy kompetentlikni mustahkamlash hamda zamonaviy ta‘lim muhitida raqobatbardosh pedagog kadrlarni tayyorlashda muhim ilmiy-amaliy aҳамият kasb etadi.

MUHOKAMA

Mazkur tadqiqot natijalari taym menejment texnologiyalarining bo‘lajak o‘qituvchilarda liderlik fazilatlarini rivojlantirishdagi pedagogik imkoniyatlari yuqori ekanligini ko‘rsatdi. Olib borilgan ilmiy tahlillar shuni tasdiqlaydiki, zamonaviy pedagogik faoliyatda liderlik kompetensiyalari o‘qituvchining kasbiy muvaffaqiyatini belgilovchi asosiy omillardan biri hisoblanadi. Chunki bugungi ta‘lim tizimi faqat bilim beruvchi emas, balki ta‘lim jarayonini samarali tashkil etuvchi, innovatsion fikrlovchi, jamoani boshqara oladigan hamda ta‘lim subyektlarini maqsad sari yo‘naltira biladigan pedagog shaxsini talab etmoqda. Shu nuqtai nazardan, tadqiqotda taym menejment va liderlik kompetensiyalarining o‘zaro integratsiyasi pedagogik jihatdan asoslandi.

10-May, 2026-yil

Tadqiqot davomida aniqlangan natijalar xorijiy va mahalliy olimlarning ilmiy qarashlari bilan hamohang ekanligi kuzatildi. Xususan, S. Covey va P. Druckerlarning vaqtni samarali boshqarish shaxsiy samaradorlik hamda liderlikning muhim omili ekanligi haqidagi nazariyalari tajriba-sinov natijalari orqali o‘z tasdig‘ini topdi. Chunki vaqtni rejalashtirish va faoliyatni ustuvor vazifalar asosida tashkil etish bo‘lajak o‘qituvchilarda mas‘uliyatlilik, intizom, tashabbuskorlik va strategik fikrlash kabi liderlik sifatlarining rivojlanishiga ijobiy ta‘sir ko‘rsatdi. Bu esa taym menejmentning nafaqat tashkiliy mexanizm, balki shaxsiy rivojlanish vositasi sifatida ham muhim pedagogik ahamiyatga ega ekanligini ko‘rsatadi.

Muhokama jarayonida yana bir muhim jihat aniqlandiki, taym menejment asosida tashkil etilgan ta‘lim muhiti talabalarning o‘z-o‘zini boshqarish kompetensiyasini rivojlantirishda samarali vosita bo‘lib xizmat qiladi. Chunki o‘z faoliyatini mustaqil rejalashtira oladigan, vaqt taqsimotini nazorat qiladigan va natijalarni reflektiv baholay oladigan talaba pedagogik faoliyatda ham faol lider sifatida namoyon bo‘lish imkoniyatiga ega bo‘ladi. Ayniqsa, refleksiya va o‘zini tahlil qilish mexanizmlarining qo‘llanilishi talabalarning ichki motivatsiyasini kuchaytirib, ularning kasbiy o‘zini anglash darajasini oshirishi kuzatildi.

Shuningdek, tadqiqot natijalari taym menejment texnologiyalarining kommunikativ va ijtimoiy kompetensiyalarni rivojlantirishdagi rolini ham ko‘rsatdi. Jamoaviy loyihalar, vazifalarni muvofiqlashtirish, vaqt chegaralangan topshiriqlar va interfaol metodlardan foydalanish talabalarda hamkorlik madaniyati, mas‘uliyatli qaror qabul qilish hamda jamoani boshqarish ko‘nikmalarini shakllantirdi. Bu esa pedagogik liderlikning muhim komponentlari sifatida baholanadi. Chunki zamonaviy o‘qituvchi individual faoliyat bilan cheklanib qolmasdan, ta‘lim jarayonidagi barcha subyektlar bilan samarali kommunikativ munosabatlarni yo‘lga qo‘ya olishi zarur.

Tadqiqot davomida ayrim muammoli jihatlar ham kuzatildi. Jumladan, ba‘zi talabalar faoliyatida vaqtni noto‘g‘ri taqsimlash, maqsadlarni aniq belgilay olmaslik hamda reflektiv tahlil ko‘nikmalarining yetarli shakllanmaganligi taym menejment texnologiyalarini amaliyotga tatbiq etishda muayyan qiyinchiliklarni yuzaga keltirdi. Bu esa pedagogik ta‘lim jarayonida taym menejment bo‘yicha maxsus treninglar, amaliy mashg‘ulotlar va diagnostik monitoring tizimini yanada takomillashtirish zarurligini ko‘rsatadi.

Muhokama natijalari asosida shunday xulosaga kelish mumkinki, taym menejment asosida liderlik fazilatlarini rivojlantirish bo‘lajak o‘qituvchilarning kasbiy kompetentligini oshirishning innovatsion pedagogik yo‘nalishlaridan biri hisoblanadi. Mazkur yondashuv talabalarning nafaqat vaqtni boshqarish ko‘nikmalarini, balki strategik fikrlash, tashabbuskorlik, kommunikativlik, reflektiv faoliyat va boshqaruv kompetensiyalarini ham rivojlantirishga xizmat qiladi. Shu bois, pedagogik oliy ta‘lim tizimida taym menejment texnologiyalarini o‘quv jarayoniga tizimli integratsiyalash zamonaviy raqobatbardosh va lider pedagog kadrlarni tayyorlashning muhim omili sifatida baholanishi lozim.

XULOSA

10-May, 2026-yil

Mazkur tadqiqot doirasida taym menejment asosida bo‘lajak o‘qituvchilarda liderlik fazilatlarini rivojlantirishning nazariy-pedagogik asoslari, metodologik imkoniyatlari hamda amaliy samaradorligi kompleks tarzda o‘rganildi. Olib borilgan ilmiy tahlillar shuni ko‘rsatdiki, zamonaviy ta‘lim tizimida pedagogning kasbiy kompetentligini faqatgina nazariy bilimlar bilan chegaralab bo‘lmaydi. Bugungi globallashuv va innovatsion rivojlanish sharoitida o‘qituvchi yuqori darajadagi boshqaruvchanlik, tashabbuskorlik, kommunikativlik, strategik fikrlash va liderlik sifatlariga ega bo‘lishi zarur. Shu jihatdan, taym menejment texnologiyalarini pedagogik ta‘lim jarayoniga integratsiyalash bo‘lajak pedagoglarning kasbiy va shaxsiy rivojlanishini ta‘minlovchi muhim omillardan biri ekanligi ilmiy jihatdan asoslandi.

Tadqiqot natijalari vaqtini samarali boshqarish ko‘nikmalari bilan liderlik kompetensiyalari o‘rtasida uzviy bog‘liqlik mavjudligini ko‘rsatdi. Xususan, faoliyatni maqsadli rejalashtirish, ustuvor vazifalarni belgilash, reflektiv monitoringni tashkil etish va o‘z-o‘zini boshqarish mexanizmlarining qo‘llanilishi bo‘lajak o‘qituvchilarda mas‘uliyatlilik, intizom, tashabbuskorlik va jamoani boshqarish qobiliyatlarini rivojlantirishga ijobiy ta‘sir ko‘rsatdi. Bu esa taym menejmentning nafaqat tashkiliy vosita, balki pedagog shaxsining liderlik salohiyatini shakllantiruvchi innovatsion pedagogik mexanizm ekanligini tasdiqlaydi.

Tajriba-sinov ishlari natijalari asosida taym menejment texnologiyalaridan foydalanish talabalarning kasbiy tayyorgarligi, kommunikativ kompetensiyasi hamda pedagogik faoliyat samaradorligini sezilarli darajada oshirishi aniqlandi. Ayniqsa, jamoaviy loyihalar, reflektiv tahlil, interfaol metodlar va maqsadli rejalashtirish asosida tashkil etilgan pedagogik faoliyat talabalarni mustaqil fikrlashga, tezkor qaror qabul qilishga va liderlik pozitsiyasini namoyon etishga undashi bilan ahamiyatlidir. Shu bilan birga, vaqtini boshqarish ko‘nikmalarining rivojlanishi talabalarning psixologik barqarorligi, o‘ziga bo‘lgan ishonchi va ichki motivatsiyasining oshishiga ham xizmat qilishi kuzatildi.

Tadqiqot davomida ishlab chiqilgan pedagogik model taym menejment asosida bo‘lajak o‘qituvchilarda liderlik fazilatlarini rivojlantirishning samarali tizimi sifatida o‘zining amaliy ahamiyatini namoyon etdi. Mazkur modelning pedagogik ta‘lim jarayoniga tatbiq etilishi ta‘lim sifatini oshirish, talabalarning ijtimoiy faolligini kuchaytirish hamda zamonaviy kompetensiyalarga ega bo‘lgan raqobatbardosh pedagog kadrlarni tayyorlashga xizmat qiladi.

Shuningdek, tadqiqot natijalari pedagogik oliy ta‘lim muassasalarida taym menejment texnologiyalaridan foydalanishga oid metodik ta‘minotni takomillashtirish, maxsus trening dasturlarini ishlab chiqish hamda liderlik kompetensiyalarini baholash mezonlarini yaratish zarurligini ko‘rsatdi. Chunki bo‘lajak o‘qituvchilarda liderlik fazilatlarini shakllantirish uzluksiz, tizimli va maqsadga yo‘naltirilgan pedagogik jarayonni talab etadi.

10-May, 2026-yil

Umuman olganda, taym menejment asosida liderlik fazilatlarini rivojlantirish bo‘lajak o‘qituvchilarning kasbiy kompetentligini yuksaltirishning muhim innovatsion yo‘nalishlaridan biri sifatida baholanishi mumkin. Mazkur yondashuv pedagogik faoliyat samaradorligini oshirish, ta‘lim jarayonini optimallashtirish hamda zamonaviy ta‘lim muhitida samarali faoliyat yurita oladigan, tashabbuskor va lider pedagoglarni tayyorlashning nazariy-metodologik asoslarini mustahkamlashga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI:

1. Covey S.R. The 7 Habits of Highly Effective People. — New York: Free Press, 1989.
2. Maxwell J.C. Developing the Leader Within You. — Nashville: Thomas Nelson, 1993.
3. Tracy B. Time Management. — New York: AMACOM, 2014.
4. Drucker P.F. The Effective Executive. — New York: Harper & Row, 1967.
5. Fullan M. Leading in a Culture of Change. — San Francisco: Jossey-Bass, 2001.
6. Leithwood K., Louis K.S. Organizational Learning in Schools. — London: Routledge, 1998.
7. O‘zbekiston Respublikasi “Ta‘lim to‘g‘risida”gi Qonuni. — Toshkent, 2020.